

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen
Elisabeth Stärner

2020-01-20

Dnr BOU 2019-726
Dnr BIN 2019-518
Dnr KS 2019-539

Barn- och ungdomsnämnden
Bildningsnämnden

Stärkt kameraövervakning för tryggare skolor, svar på motion (S)

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till bildningsnämndens beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till gällande lagstiftning.

Ärende

Elias Aguirre (S) och Tanja Mitic (S) föreslår i en motion till Kommunfullmäktige:

- Att Linköpings kommun ska göra en ordentlig genomgång av behovet av kameraövervakning runt Linköpings skolor med fokus på ökad trygghet och minskad skadegörelse.
- Att en åtgärdsplan för utbyggnad av antalet övervakningskameror på kommunens skolor ska tas fram med målet att snabbt möta de växande behov som finns.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen är enig med motionärerna om att skadegörelse är ett problem på vissa skolor i Linköpings kommun. Kamerabevakning kan vara ett sätt att åtgärda detta problem. Kamerabevakning regleras emellertid av ett strikt regelverk i Kamerabevakningslagen (2018:1200) samt av Dataskyddsförordningen (EU 2016/679). För att kamerabevakning ska kunna bli aktuellt i en skola ställs höga krav på att skolan gjort ett antal brottsförebyggande insatser innan det enligt lagstiftningen kan anses finnas ett behov av kamerabevakning.

Redan idag gör skolorna behovsanalyser av vilka åtgärder som måste vidtas för att minska skadegörelse och klotter.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen menar därför att förslaget att göra en genomgång av behovet av kameraövervakning generellt sett inte är nödvändigt. Att, som motionärerna föreslår, ta fram en åtgärdsplan för utbyggnad av antalet bevakningskameror på kommunens skolor är inte förenligt med gällande lagstiftning och kommunens rådighet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår efter samråd med Säkerhetsenheten och Juridikenheten att Kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Beslutsunderlag:

Begäran om yttrande - Motion (S)- Stärkt kameraövervakning för tryggare skolor
Motion (S) – Stärkt kameraövervakning för tryggare skolor

Bakgrund

Elias Aguirre (S) och Tanja Mitic (S) har i en motion till Kommunfullmäktige föreslagit att Linköpings kommun ska göra en ordentlig genomgång av behovet av kameraövervakning runt Linköpings förskolor och skolor samt att en åtgärdsplan för utbyggnad av antalet övervakningskameror på kommunens skolor ska tas fram. Syftet med dessa två förslag är dels att öka tryggheten och dels att minska skadegörelsen.

Motionärerna menar att en utbyggnad av antalet övervakningskameror kan minska de växande bekymren med skadegörelse och otrygghet på Linköpings skolor. Skadegörelsen består enligt motionärerna ofta av krossade rutor och klotter, vilket både kostar mycket pengar att åtgärda och skapar en otryggare skolmiljö. Motionärerna anser att användandet av kameraövervakning på utsatta platser i skolan är ett sätt att förebygga denna skadegörelse och hänvisar till Brottsförebyggande rådet som i olika rapporter pekar på den positiva effekt som kamerabevakning – särskilt i kombination med andra insatser från samhället - har haft. Motionärerna lyfter även fram vikten av en stärkt dialog mellan skolledare och polisen för att stärka samverkan mot skadegörelse.

Aktuell lagstiftning

Kamerabevakning regleras av ett strikt regelverk, framför allt genom kamerabevakningslagen (2018:1200), dataskyddsförordningen ((EU) 2016/679, GDPR) och brottsdatalagen (2018:1177). Det finns även arkiv- och sekretesslagstiftningen att ta hänsyn till, vilket framförallt påverkar vem som får beredas tillgång till det inspelade materialet och hur länge materialet ska lagras.

Regeringen beslutade 2018 om en ny kamerabevakningslag som ersatte den tidigare kameraövervakningslagen (1998:150). Den nya lagen innebär att regelverket anpassats till vad som gäller i fråga om personligt integritetsskydd inom EU. I propositionen (2017/18:231) föreslogs att begreppet kameraövervakning skulle ersättas av kamerabevakning eftersom begreppet bevakning ger en bättre beskrivning av den kameraanvändning som omfattas av lagen.

Kamerabevakningslagens syfte är att reglera kamerabevakning på ett sätt som innebär en lämplig och rimlig avvägning mellan behovet av bevakning och skyddet av den personliga integriteten för de personer som kan bli föremål för bevakningen.

För att kamerabevakning ska vara tillåten på en skolgård krävs ett tillstånd från Datainspektionen, detta eftersom det är ett område dit allmänheten har tillträde. Tillstånd kan även krävas på vissa ytor inne på en skola, till exempel i

korridorerna fram till rektorsexpeditionen, om det kan anses vara ett område dit allmänheten har tillträde.

Kamerabevakningslagen och dataskyddsförordningen innebär att kamerabevakning endast får bedrivas när det finns en rättslig grund för det. För att det ska vara tillåtet att kamerabevaka i en skola krävs att det vid en intresseavvägning kan konstateras att behovet av att kamerabevaka överväger intrånget i personalens och elevernas integritet. En skola är en plats där barns bästa är utgångspunkten. Alla elever har enligt skollagen rätt till en trygg skolmiljö som präglas av studiero. Skolan är dessutom en arbetsplats. Barn och vuxna som vistas i skolan har rätt att slippa kamerabevakning om det inte finns ett behov av bevakning som väger tyngre än integritetsintrånget.

Datainspektionen, som är tillsynsmyndighet över kamerabevakning, har ansett att kamerabevakning i sig utgör ett intrång i den personliga integriteten. För att kamerabevakning i en skola ska kunna anses vara berättigad för att exempelvis minska skadegörelse, krävs att skolan dessförinnan har vidtagit ett antal andra brottsförebyggande insatser som är mindre integritetskänsliga. Om det finns andra mindre integritetskänsliga sätt att åtgärda problemen ska dessa användas i första hand. Exempel på andra typer av insatser är utökning av personal, installering av larm, bättre belysning och rondering av väktare. Att installera kameror måste anses vara den sista åtgärden.

Att bedriva kameraövervakning är dessutom kostnadskrävande, det handlar förutom material- och installationskostnaden bland annat om en kostsam administration för till exempel datalagring samt system och rutiner för inhämtning och utlämning av datamaterial.

Dataskyddsförordningen innebär även omfattande krav på tillhandahållande av information i samband med kamerabevakningen. Den som bedriver kamerabevakning måste sätta upp tydliga skyltar eller informera om bevakningen på annat sätt.

Kommunens policy för kamerabevakning

Kommunstyrelsen antog 2012 (2012-05-20 § 110) en policy för kameraövervakning i kommunens egna verksamheter, denna reviderades senast 2015. Policyn beskriver hur en förskola/skola ska gå tillväga för att bedöma om kamerabevakning är en aktuell åtgärd. Även i policyn betonas att andra alternativ än kamerabevakning alltid ska väljas i första hand om detta är möjligt.

Säkerhetsenheten arbetar tillsammans med juridikenheten med att aktualitetspröva policyn utifrån nu gällande lagstiftning. Därutöver arbetar Säkerhetsenheten med att fram en tillämpningsanvisning som stöd för de verksamheter som överväger att införa kamerabevakning.

Åtgärder för minskad skadegörelse

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen är enig med motionärerna om att skadegörelse är ett problem på vissa skolor i Linköpings kommun.

Kamerabevakning kan vara ett sätt att åtgärda detta problem. Kommunen har på grund av gällande lagstiftning emellertid inte så stor rådighet när det gäller kamerabevakning.

Ungefär 20 kommunala skolor i Linköping har idag kamerabevakning, men flertalet skolor har vidtagit andra åtgärder, som till exempel extra rondering av väktare, mer belysning eller har rutiner för att förebygga skadegörelse. Redan idag gör skolorna egna behovsanalyser av åtgärder för att minska skadegörelse och klotter. Både Säkerhetsenheten samt Juridikenheten kan vara ett stöd i detta arbete. Säkerhetsenhetens bedömning är att behovsanalyserna kommer att förenklas och bli tydligare då de nya tillämpningsanvisningarna blir klara.

Linköpings kommun har idag ett upphandlat avtal med Securitas som ska tillhandahålla kommunväktare. Kommunväktarna har uppdrag att göra en säkerhetsbesiktning av den yttre miljön i samband med besök eller bevakning för att förebygga skadegörelse. Väktarna har ett antal fasta bevakningsobjekt som de besöker kvälls- och nattetid med extra förstärkning på helger. Utifrån uppkomna problembilder som till exempel skadegörelse eller eldning i papperskorgar styr Säkerhetsenheten varje vecka extra bevakning till berörda skolor.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen menar därför att förslaget att göra en genomgång av behovet av kameraövervakning generellt sett inte är nödvändigt. Att, som motionärerna föreslår, ta fram en åtgärdsplan för utbyggnad av antalet bevakningskameror på kommunens skolor är inte förenligt med den intresseavvägning som behöver genomföras i varje enskilt fall enligt gällande lagstiftning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår därmed att Kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Samråd

Samråd har skett med Säkerhetsenheten och Juridikenheten som tillstyrker förslaget.

Kommunledningsförvaltningens helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Paul Håkansson

Anders Jolby

Beslutet skickas till:
Motionärerna
Kommunstyrelsen